

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

Preparatory Programme Prospectus

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

<i>Programme</i> शिक्षणक्रम	<i>Medium</i> माध्यम	<i>Programme Code</i> शिक्षणक्रम संकेतांक
पूर्वतयारी शिक्षणक्रम	मराठी	C01
पूर्वतयारी शिक्षणक्रम	उर्दू	C03

Feburary 2021 / फेब्रुवारी २०२१

विद्यावीर मीत

एक प्रतिज्ञा असे आमुची ज्ञानाची साधना ।
चिरंतन ज्ञानाची साधना ।
ज्ञान हेच संजीवन सान्या जगताच्या जीवना ॥४॥

ज्योत जागवू सुजाणतेची सकलांच्या अंतरी ।
तीच निवारील पटल तमाचे प्रभात सूर्यापरी ।
ज्ञानच देउळ, ज्ञानच दैवत, प्रगतीच्या पूजना ॥५॥

नव्या युगाचा नव्या जगाचा ज्ञान धर्म आहे ।
त्यातच अमुच्या उजळ उद्याचे आश्वासन राहे ।
मुक्त करिल तो परंपरेच्या बंदिघरातुन मना ॥२॥

हाच मंत्र नेईल आम्हाला दिव्य भविष्याकडे ।
न्यायनीतीचे पाऊल जेथे भेदाशी ना अडे ।
जे जे मंगल पावन त्याची जेथे आराधना ॥३॥

कुसुमाग्रज

Production

Shri. Anand Yadav
Manager, Print Production Centre, YCMOU, Nashik - 422 222

© 2015, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University

■ First Publication : June 2015,

■ Updated : January 2021

■ Publisher : Dr. Dinesh Bhone

Registrar, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

Anurath/X21-03

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम : माहितीपुस्तिका

अनुक्रमणिका

शैक्षणिक वेळापत्रक	92
१. शिक्षणक्रमाविषयी	93
१.१ शिक्षणक्रमाची संरचना	
१.२ अध्ययनपद्धती	
२. प्रवेश-प्रक्रिया	94
२.१ प्रवेश-पात्रता	
२.२ शुल्क	
२.३ कालावधी	
२.४ माध्यम	
३. मूल्यमापन प्रक्रिया	95
४. नोंदणी प्रक्रिया	95
५. विभागीय केंद्रे	96
६. परिशिष्टे	96

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम

(पूर्वतयारी शिक्षणक्रम :जानेवारी – मे २०२१)

वेळापत्रक

०१. प्रवेश सुरुवात	१२ फेब्रुवारी २०२१
०२. प्रवेश अंतिम मुदत	१० मार्च २०२१
०३. अध्ययन साहित्य उपलब्ध/संकेतस्थळावर उपलब्ध	फेब्रुवारी २०२१
०४. संपर्कसत्र कालावधी	फेब्रुवारी २०२१ – एप्रिल २०२१
०५. अंतिम परीक्षा	मे, २०२१
०६. निकाल	जून, २०२१

१. शिक्षणक्रमाविषयी

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम उत्तीर्ण झाल्यानंतर आपणांस यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या पदवीपूर्व पातळीच्या अनेक प्रमाणपत्र, पदविका आणि पदवी शिक्षणक्रमांना प्रवेश घेता येईल.

१.१ शिक्षणक्रमाची संरचना

इयत्ता १२वी (किंवा जुनी इयत्ता ११ वी) उत्तीर्ण इतपत ज्यांचे शिक्षण झालेले नाही, त्यांना पदवी शिक्षणक्रमाला प्रवेश हवा असल्यास आधी पूर्वतयारी शिक्षणक्रम पूर्ण करणे आवश्यक आहे. C19 या अभ्यासक्रमातील घटक पुढीलप्रमाणे आहेत.

पुस्तक १ : मूलभूत अध्ययन कौशल्य

- घटक १ : अध्ययन कौशल्ये प्रकार आणि गरज
- घटक २ : अध्ययन प्रक्रिया आणि गरज
- घटक ३ : अध्ययन कसे करावे
- घटक ४ : श्रवण क्षमता
- घटक ५ : वाचन कौशल्ये
- घटक ६ : स्मरण कौशल्ये
- घटक ७ : लेखन कौशल्ये
- घटक ८ : ग्रंथालय तसेच संदर्भसामग्रीचा उपयोग
- घटक ९ : परीक्षेची तयारी

पुस्तक २ : मूलभूत भाषा कौशल्ये

- घटक १ : भाषेची संपन्नता
- घटक २ : मूलभूत संप्रेषण कौशल्ये
- घटक ३ : आशय, उद्देश आणि लेखनशैली
- घटक ४ : साहित्य, शास्त्रीय आणि समाजशास्त्रीय लेखनात भाषेचा वापर
- घटक ५ : काही निवडक गद्यांश

पुस्तक ३ : सर्वांसाठी गणित

- घटक १ : आपण गणित का शिकतो ?
- घटक २ : मूलभूत तत्त्वे
- घटक ३ : अपूर्णांक
- घटक ४ : दशांश
- घटक ५ : समीकरणे सोडविणे
- घटक ६ : मापन
- घटक ७ : तौलनिक गणित
- घटक ८ : सांख्यिकीय सामग्री आणि सामग्रीचे सादरीकरण
- घटक ९ : सांख्यिकीय सामग्रीचे चित्ररूप सादरीकरण
- घटक १० : संभाव्यता

१.२ अध्ययनपद्धती

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्याकरिता पूर्ण वेळ देता येत नाही. अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाने स्वतंत्र अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे.

(१) स्वयं-अध्ययनाधिष्ठित पाठ्यपुस्तके. (२) तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन. (३) अध्ययन साहित्यात क्षेत्रीय कार्य, दैनंदिन जीवनातील अनुभव तपासण्याची सुविधा.

पाठ्यपुस्तकांचे वेगळेपण

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संचारी देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्याला स्वतःकडे कायमस्वरूपी ठेवता येतात. ही स्वयं-अध्ययन पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. ह्या पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशी विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यादींच्या साहाय्याने विषयाची मांडणी सुबोध पद्धतीने करण्यात येते. तसेच पाठ्यांशाखाली काही प्रश्न दिलेले असतात, तो तो भाग वाचून झाल्यावर हे प्रश्न सोडविल्यास वाचलेला भाग आपल्याला कितपत समजला ह्याचा स्वतःलाच पडताळा घेता येतो. काही प्रश्न सोडविता आले नाही, तर तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकली नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवून अभ्यासकेंद्रावारील संपर्कसत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात.

संपर्कसत्रांचे स्वरूप

विद्यार्थ्याला आपल्या सोईच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यतः सुटीच्या दिवशी किंवा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात. (अध्ययन काळात प्रत्येकी दोन तासांची एकूण १५ संपर्कसत्रे आयोजित केली जातात.) त्या त्या विषयातील तज्ज्ञ-मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे नसते तर मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांची / शंकांची उत्तरे मिळविणे, कठींन विषयावर चर्चा-परिसंवाद घडवून आणणे, वर्गपाठ-गृहपाठाच्या माध्यमांतून आपल्या प्रगतीविषयी विद्यार्थ्याला माहिती घेता येणे, तसेच अभ्यासविषय अधिक दृढ करणे यासाठी मोबाईलच्या माध्यमातूनही ही संपर्कसत्रे उपलब्ध असतील.

विद्यार्थ्यांने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतःची अभ्यासपद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळाणारा वेळ लक्षात घेऊन वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयाचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यासपद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्यांने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे.

२. प्रवेश-प्रक्रिया

२.१ प्रवेश-पात्रता

बारावीपर्यंत ज्यांचे शिक्षण होऊ शकलेले नाही, त्यांना या विद्यापीठातील सर्व पदवी/पदविका शिक्षणक्रमांच्या प्रथम वर्षास प्रवेश मिळविण्यासाठी पूर्वतयारीचा अभ्यासक्रम तयार करण्यात आला आहे. पूर्वतयारीसाठी पुढील पात्रताधारक प्रवेशास पात्र ठरतील.

- (१) प्रवेश घेण्यासाठी उमेदवाराचे वय १ सप्टेंबर रोजी १८ वर्षे पूर्ण असणे आवश्यक आहे.
- (२) मराठी व इंग्रजी लेखन-वाचन करता येणे आवश्यक अर्जासोबत खालीलपैकी कोणत्याही एका दाखल्याची प्रमाणित सत्यप्रत जोडावी.
- (अ) शाळा सोडल्याचा दाखला – साक्षांकित प्रत
- (आ) शाळेचा/कॉलेजचा बोनाफाईड दाखला – मूळ प्रत
- (इ) ग्रामपंचायत/नगरपरिषद/नगरपालिका यांच्याकडील जन्मनोंदीचा विहित नमुन्यातील दाखला – मूळ प्रत (टीप : या दाखल्याचा अर्जदाराच्या नावाचा स्पष्ट उल्लेख असला पाहिजे.)
- (ई) एस.एस.सी. परीक्षेचे प्रवेशपत्र (रिसीट) – मूळ प्रत
- (उ) एस.एस.सी. परीक्षेचे प्रमाणपत्र – साक्षांकित प्रत
- (ऊ) केंद्रीय माध्य. शिक्षा परिषद, दिल्ली यांचे प्रमाणपत्र – साक्षांकित प्रत
- (ए) नॅशनल ओपन स्कूल, दिल्ली यांचे प्रमाणपत्र – साक्षांकित प्रत.

२.२ शुल्क

अभ्यासकेंद्र शुल्क	रु. १५०/-
विद्यापीठ शुल्क	रु. ६००/-
एकूण शुल्क	रु. ७५०/-

विद्यापीठ शुल्काचा तपशील

(१) प्रवेश व नोंदणी शुल्क	रु. १५०/-
(२) शैक्षणिक शुल्क	रु. १००/-
(३) परीक्षा शुल्क	रु. १००/-
(४) विकास निधी	रु. ५०/-
(५) संकीर्ण	रु. २००/-
* एकूण शुल्क	रु. ६००/-

०१. वरील शुल्काव्यतिरिक्त जादा शुल्क देऊ नये. अतिरिक्त शुल्क दिल्यास त्यास विद्यापीठ जबाबदार राहणार नाही याची विद्याथर्यांनी नोंद घ्यावी. शुल्क 'ना परतावा' स्वरूपाचे आहे. काही कारणास्तव आपला अर्ज बाद ठरल्यास आपले शुल्क विद्यापीठात जमा

होईल. ते कुठल्याही परिस्थितीत परत मिळणार नाही अथवा इतर शिक्षणक्रमासाठी वर्गही केले जाणार नाही.

०२. विद्यापीठ शुल्काची रक्कम विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या पद्धतीने भरावी.
०३. अभ्यासकेंद्र शुल्काची रक्कम विद्याथर्यांने अभ्यासकेंद्रावर जमा करावी व पावती घ्यावी.
०४. एखाद्या अभ्यासकेंद्रावर पुरेशी विद्यार्थीसंख्या नसल्यास सदर अभ्यासकेंद्राला त्यापुढील वर्षासाठी परवानगी नाकारली जाऊ शकते. त्यामुळे अशा केंद्रावरील विद्याथर्यांना जवळच्या केंद्रावर वर्ग करण्यात येईल. अशा केंद्रांवरील विद्यार्थ्यांची परीक्षा विद्यापीठाच्या परीक्षा कक्षाने निर्धारित केलेल्या परीक्षाकेंद्रावर घेण्यात येईल, याची विद्याथर्यांनी नोंद घ्यावी.
०५. नाव बदलाबाबत : महिला विद्यार्थी विवाहित असल्यास पतीचे नाव लावताना, नाव बदलल्याचा पुरावा अर्जासोबत जोडावा (फक्त गॅझेटमधील पुरावाच ग्राह्य धरला जाईल).

२.३ कालावधी

नोंदणी कालावधी प्रवेश घेतल्यापासून कमाल दोन वर्षांचा आहे. या दोन वर्षांत पूर्वतयारी यशस्वीरित्या पूर्ण न केल्यास पुन्हा नव्याने प्रवेश घ्यावा लागतो. नोंदणी कालावधीत विद्यार्थ्यांसि जास्तीत जास्त ४ परीक्षा (१ नियमित + ३ पुनर्परीक्षा) देता येतात.

पूर्वतयारी – पुनर्परीक्षेबाबत सूचना

- कोणासाठी : (अ) प्रवेश घेऊनही अंतिम परीक्षेस बसता आले नाही अशांसाठी.
- (आ) प्रथम/द्वितीय/तृतीय प्रयत्नांत उत्तीर्ण होऊन शकलेल्यांसाठी पुढील तुकडीच्या अंतिम परीक्षेच्या वेळी पूर्वतयारी पुनर्परीक्षार्थीने पुनर्परीक्षा देण्याकरिता विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावरून परीक्षा अर्ज भरावा.

२.४ माध्यम

पूर्वतयारी शिक्षणक्रम हा मराठी आणि उर्दू माध्यमातून उपलब्ध आहे. या माध्यमांसाठी शिक्षणक्रम संकेतांक मुख्यपृष्ठावर उपलब्ध आहेत.

३. मूल्यमापन प्रक्रिया

- ७५ गुणांची बहुपर्यायी प्रश्न असलेली वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची अंतिम परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षेनंतर गुणपत्रक मिळेल.

- विद्यार्थ्यांस त्याने निवडलेल्या केंद्रावरच परीक्षा द्यावी लागेल.
- हा शिक्षणक्रम यशस्वीरित्या उत्तीर्ण होण्यासाठी किमान ४०% गुण प्राप्त करणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षेस अनुपस्थित राहिलेल्या व अनुत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना विहीत शुल्क भरून पुन्हा परीक्षा देता येईल. परीक्षेचे वेळापत्रक व परीक्षा अर्ज विद्यापीठाच्या <http://ycmou.digitaluniversity.ac> संकेतस्थळावर उपलब्ध असेल. हा परीक्षा अर्ज फक्त पुनर्परीक्षार्थ्यांनीच भरावा.

४. नोंदणी प्रक्रिया

या शिक्षणक्रमाची प्रवेशप्रक्रिया ऑनलाइन पद्धतीने राबविण्यात येत आहे. खालील सूचनांचे आपण काटेकारपणे पालन करावे.

- (१) माहितीपुस्तिकेचा बारकार्ड अभ्यास करावा. आपण शिक्षणक्रमाच्या प्रवेशास पात्र आहात याची खात्री करा आणि आपण पात्र असल्याचा पुरावा म्हणून खालील दस्तऐवजांची स्कॅन प्रत मिळवावी.
 - (अ) जन्मतारखेचा दाखला (वाहन चालक परवाना, पॅनकार्ड, जन्मतारीख असलेले आधारकार्ड, शाळा सोडल्याचा दाखला, पासपोर्ट किंवा इलेक्शन कार्ड) यापैकी एक.
 - (आ) पात्रतेच्या परीक्षेचे गुणदानपत्र किंवा प्रमाणपत्र.
 - (इ) जर आपण मागासवर्गीय उमेदवार असाल तर आपल्या संवगासिंदर्भातील नियमाप्रमाणे जातीचा दाखला, जात पडताळणी, नॅन क्रिमिलेअर सर्टिफिकेट, इत्यादी.
 - (ई) जर आपण अपंगत्व असलेले (उदा. अंधत्व असलेले विद्यार्थी असाल तर आपले अपंगत्व दर्शविणारी कागदपत्र).
- (२) आपणास किमान ७२ डीपीआय या रिझॉल्युशन बरहूकूम वरील सर्व दस्तऐवजांची स्कॅनिंग करणे आवश्यक आहे. यासाठी आपण आपल्या मित्रांची किंवा अभ्यासकेंद्राची मदत घेऊ शकता.
- (३) आपणाकडे चालू स्थितीत असलेला मोबाईल नंबर आणि वैथ ई-मेल आयडी असणे गरजेचे आहे. ई-मेल आयडी मिळविण्यासाठी आपण **google.com, outlook.live.com, rediff.com** किंवा **yahoo.com** यासारख्या संकेतस्थळावर

भेट देऊन विनाशुल्क ई-मेल आयडी मिळवू शकता. याचा वापर आपणांस पासवर्ड, प्रवेशाची स्थिती, इत्यादी माहिती विद्यापीठाद्वारे कळविण्याकरिता केला जातो.

- (४) आपणास विद्यापीठाचे शुल्क भरण्यासाठी डेबिट कार्ड किंवा क्रेडिट कार्ड किंवा इंटरनेट बॅंकिंग यांचा वापर करता येईल.
- (५) स्वतःचे बचत खाते नसल्यास आपण शून्य बॅलन्स असलेले डेबिट कार्ड किंवा नेट बॅंकिंग सुविधा असलेले बचत खाते उघडू शकता. या खात्यांमध्ये किमान शिळ्क ठेवणे अनिवार्य नसते.
- (६) नोंदणी प्रक्रियेसाठी इंटरनेट जोडणी असलेल्या संगणकाचा वापर करावा लागतो. तुमच्याकडे अशा प्रकारचा संगणक नसेल तर आपण सायबर कॅफे किंवा अभ्यासकेंद्रे किंवा मित्राकडील उपलब्ध संगणकाचा वापर करू शकता.
- (७) ऑनलाइन पद्धतीने प्रवेश कसा करावा यासंदर्भातील स्क्रिन शॉट असलेली एक पुस्तिका संकेतस्थळावर उपलब्ध करून दिलेली आहे. याचा वापर केल्यास आपणास ऑनलाइन अर्ज भरणे सोयीचे होईल.
- (८) आपण सर्व तपशील ऑनलाइन पद्धतीने सादर केल्यानंतर संगणकीय प्रणाली आपणांस स्कॅन केलेली कागदपत्रे सादर (अपलोड) करण्याची सूचना करेल. [आपण सादर केलेल्या माहितीप्रमाणे आपणांस कोणकोणती कागदपत्रे अपलोड करावयाची आहेत याचा संगणकीय प्रणाली स्वयंचलित पद्धतीने अभ्यास करून अपलोड करावयाच्या कागदपत्रांचा तपशील ठरविते.]
- (९) प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रे अपलोड केल्यानंतर आपण इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने (डेबिट कार्ड, क्रेडिट कार्ड, नेट बॅंकिंग किंवा मोबाईल बॅंकिंग) विद्यापीठ शुल्काचा भरणा करावा. ऑनलाइन पेमेंट गेटवे वापरून भरणा कसा करावयाचा याबाबत एक पुस्तिका विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.
- (१०) आपण सादर केलेल्या कागदपत्रांची विद्यापीठ स्तरावर छाननी झाल्यानंतर आपला प्रवेश निश्चित केला जाईल याची नोंद घ्यावी.
- (११) ऑनलाइन प्रवेश नोंदणी प्रक्रियेसाठी परिशिष्ट क्र. १ पहावे.

५. विभागीय केंद्रे			
क्र.	विभाग	संपर्कसाठी पत्ता	दूरध्वनी
(१)	अमरावती	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे अमरावती विभागीय केंद्र, व्ही. एम. व्ही. ते वलगाव रोड, पोस्ट व्ही. एम. व्ही. अमरावती – ४४४ ६०४	(०७२१) कार्या : २५३१४४५ २५३१२१० फॅक्स : २५३१४४४
(२)	औरंगाबाद	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे औरंगाबाद विभागीय केंद्र, सर्वे.न.४१, सैनिकी मुलांच्याफॅक्स : २३७१०८८ वस्तिगृहाच्या पूर्वेस, नंदनवन कॉलनी, छावणी औरंगाबाद – ४३१ ००२	(०२४०) कार्या : २३७१०६६ कार्या : २३७१०७७ फॅक्स : २३७१०८८
(३)	मुंबई	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे मुंबई विभागीय केंद्र, द्वारा : जगन्नाथ शंकरशेठ म.न.पा.वी मराठी प्राथमिक शाळा, दुसरा मजला फ्रेअर ब्रीज (साऊथ) नाना चौक, ग्रॅंट रोड, मुंबई – ४०० ००७	(०२२) कार्या : २३८७४९१८६ २३८७४९७७ २३८२६९३५ फॅक्स : २३८१३२५६
(४)	नागपूर	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नागपूर विभागीय केंद्र, राव बहादुर डी. लक्ष्मीनारायण बंगला विद्यापीठ क्रीडा परिसर, लॉ कॉलेज कॅपस, अमरावती रोड, रवीनगर चौक, नागपूर – ४४० ००९	(०७१२) कार्या : २५५३७२४ २५५३७२५ फॅक्स : २५५३७२५
(५)	नाशिक	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नाशिक विभागीय केंद्र, महानगरपालिकेची जुनी इमारत, दुसरा मजला नवीन पंडित कॉलनी, नाशिक – ४२२ ००२	(०२५३) कार्या : २३१७०६३ फॅक्स : २५७६७५६

क्र.	विभाग	संपर्कसाठी पत्ता	दूरध्वनी
(६)	पुणे	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे पुणे विभागीय केंद्र, शाहीर अण्णाभाऊ साठे प्रशालागृह, महानगरपालिकेची शाळा क्र. ५ (मुलांची), ६५४, सदाशिव पेठ हौदासमोर, कुमठेकर मार्ग, पुणे – ४११ ०३०	(०२०) कार्या : २४४५७९१४ फॅक्स : २४४९११०७
(७)	कोल्हापूर	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे कोल्हापूर विभागीय केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ परिसर, पोस्ट ऑफिसजवळ, विद्यानगर, कोल्हापूर – ४१६ ००४	(०२३१) कार्या : २६०७०२२ फॅक्स : २६०७०२३
(८)	नांदेड	विभागीय संचालक, मुक्त विद्यापीठाचे नांदेड विभागीय केंद्र स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ क्रीडा इमारत, नांदेड – ४३२ ६०६	कार्या : (०२४६२) २२९९४० २८३०३८ फॅक्स : २२९९५०

संपर्कसाठी

विद्यार्थ्यांनी त्यांची ज्या विभागासंबंधी समस्या असेल त्याच विभागात संपर्क साधून आपल्या समस्यांचे निराकरण करून घ्यावे.

- (१) माहितीपुस्तिका, प्रवेश-अर्ज
 - (अ) विद्यापीठाचे संकेतस्थळ
 - (आ) विभागीय संचालक, विभागीय केंद्र
- (२) अभ्यासक्रम विषयातील आणि इतर शैक्षणिक अडचणी संचालक, मानव्यविद्या व सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखा दूरध्वनी : (०२५३) २२३१४७५
- (३) ओळखपत्र, पावती, बोनाफाईड प्रमाणपत्र अभ्यासकेंद्र संयोजक
- (४) नोंदणी, कायम नोंदणी क्रमांक, प्रवेशपत्र संबंधित विभागीय केंद्र
- (५) पुस्तक, अध्ययनसाहित्य कार्यपुस्तिका भांडार व्यवस्थापक, य. च. म. मुक्त विद्यापीठ दूरध्वनी : (०२५३) २२३०१०७, फॅक्स : २२३०१०७
- (६) परीक्षा, पुनर्परीक्षार्थीसाठी परीक्षा-अर्ज, निकाल/गुणपत्रक, इत्यादी. परीक्षा नियंत्रक, परीक्षा विभाग, दूरध्वनी : (०२५३) २२३०७९६ फॅक्स : (०२५३) २२३१७१६

परिशिष्ट / Appendices

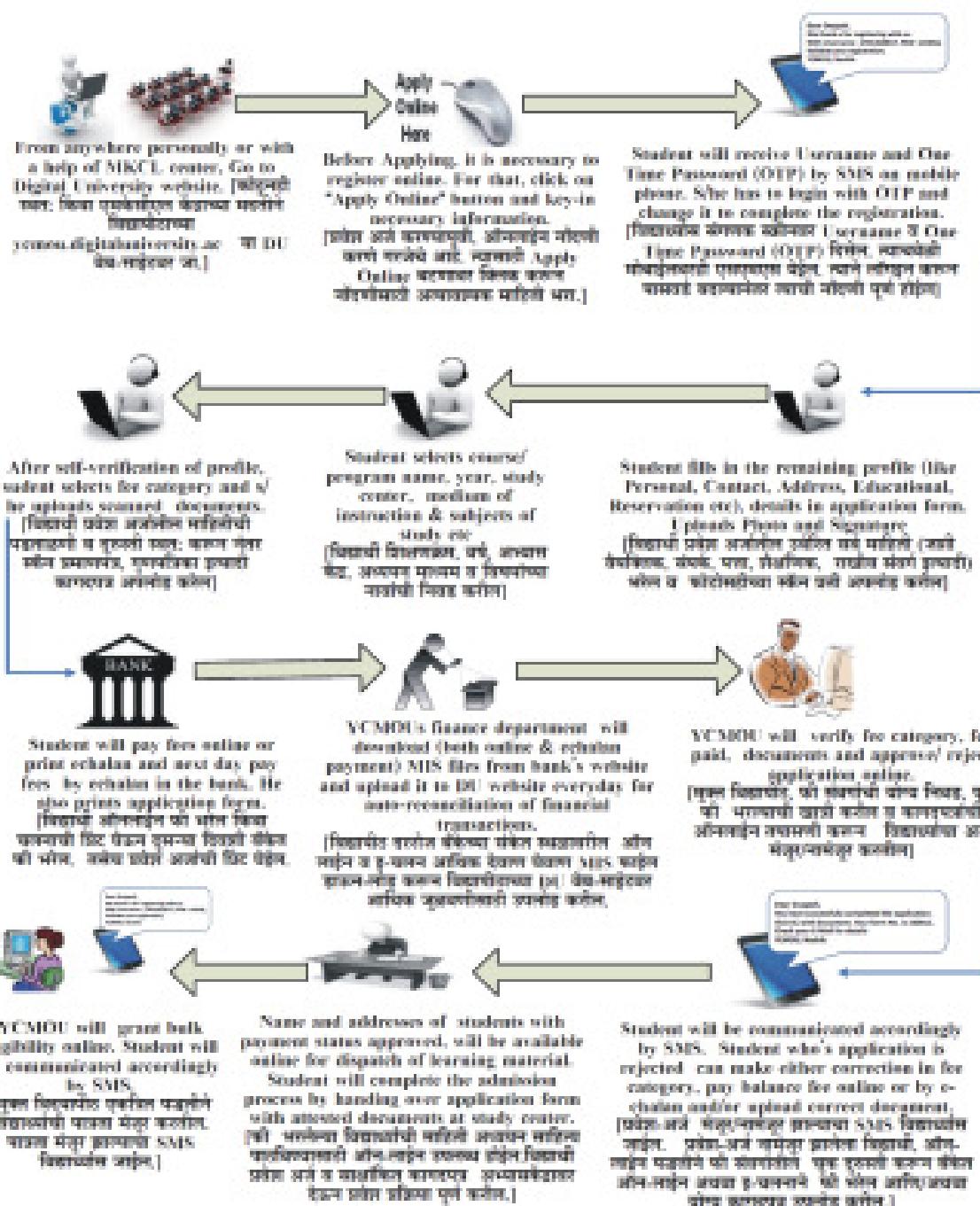
परिशिष्ट १ : नोंदणी प्रक्रिया प्रवाहदर्शिका

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

Online Admission Process Flow for Candidate not having 16 Digit P.R.N. 16 अंकी P.R.N. नसलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik

यशवंतराव चद्काण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

Online Admission Process Flow for Candidate who already have 16 Digit P.R.N.

ज्या विद्यार्थ्यांकडे 16 अंकी PRN आहे त्या विद्यार्थ्यासाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया

**From anywhere personally or with a help of MKCL center, Go to Digital University website. [आगुण्यातील वेबसाइट पर्यायात वर्तनावे विद्यालयाच्या
ycom.digitaluniversity.ac.in (DU
विद्यालयाच्या ज्ञ.)]**

**For Admission to second/third year, Click on "Online Application AY2015-16 for students having 16 digit PRN" link.
[प्रिंसिपल/कृतीचर्च वापरात अंगठीतील प्रवेश प्रक्रियाची,
स्कोल विद्यालय 3 एप्लीकेशन "Online
Application AY2015-16 for students
having 16 digit PRN" पर्यायकर करा]**

**Login to your account. Use PRN as user ID and birth date as password.
[PRN घेऊन आपली व जन्म तारीख पर
प्राप्तवाही वापरात लॉगिन करा.]**

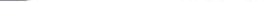
**Select medium of instruction and subjects
[अध्ययनाच्या भाषेचा व विषयांची
निवड करें करा.]**

**Student can change & select study center of choice, if S/he desires.
[प्रवेश करावाची भाषेचा, उच्च अभ्यासाम्
विद्यार्थी सावधाची अध्ययन केंद्र वर्तन, ज्ञानी.]**

**To apply for admission, Click on link,
"/Admission to Second/Third year".
[प्रिंसिपल/कृतीचर्च वापरात अंगठीतील
मंजूरीची स्वीकार करावाची अध्ययन
केंद्राची निवड करा.]**

**Select fee category and fee details
[पर्यायातील धोरण पर्याय
त वर्गीकरणाची निवड
पर्याय करा.]**

**Select payment mode
(online or e-chalan)
[कौं कैफेल पर्यायाच्या
पर्यायाची (ई-चलन वैकल्पिक
वापर होते अंगठी-नाईन वा इ-
चलनानाम) निवड पर्याय करा.]**

**Everyday YCMOU's finance
department will download (both
online & e-chalan payment) MIS file
from bank's website and upload it to
DU website for auto-reconciliation
of financial transactions.
[प्रिंसिपल/कृतीचर्च वापरात अंगठीतील
मंजूरीची वापरात अंगठीतील
मिसिज फाईल डाउनलोड करावाची DU वेब.
सामाजिक अंगठीतील उपलब्धीसाठी उपलब्ध
करावाची.]**

**Student will get SMS when admission
process is completed. S/he will submit
application form with e-chalan copy to
study center. Name and addresses of
students with payment status
approved, will be available online for
dispatch of learning material.
[प्रिंसिपल/कृतीचर्च पर्यायाच्यात SMS
प्रेस, विद्यार्थी इ-चलनानाम वापरात अंगठी
उपलब्धीतात वैकल्पिक कौं कैफेल पर्यायाची
पर्यायाची मार्गीती अध्ययन संस्थान
काल्पनिक वापरातील अंगठी-नाईन उपलब्ध होती.]**

**Student will be communicated
accordingly by SMS. Student who's
application is rejected can make
correction either in fee category,
pay balance fee online or by e-
chalan and/or upload correct
document.
[प्रिंसिपल/कृतीचर्च वापरात अंगठीतील SMS
विद्यालयाची जाहीर, प्रिंसिपल/कृतीचर्च नामांकन
मालेतील विद्यार्थी, अंगठी-नाईन पर्यायाची पर्यायाची
इ-चलनानाम एवढे दुसऱ्यातील करावाची वैकल्पिक अंगठी-
नाईन अध्ययन इ-चलनानाम वापरातील अंगठी-
नाईन धोरण काल्पनिक उपलब्ध होती.]**

**YCMOU will verify fee category, fee
paid, documents and approve/reject
application online.
[प्रकल्प विद्यार्थी, यांची संवारपाची धोरण निवड,
पूर्ण कौं कैफेल पर्यायाची अंगठीतील
मंजूरीची अंगठीतील उपलब्धीतील वैकल्पिक
पर्यायाची अंगठी-नाईन उपलब्ध होती.]**

परिशिष्ट २ : उमेदवार / विद्यार्थी करारनामा

उमेदवार / विद्यार्थी करारनामा

हा करार विद्यार्थी किंवा उमेदवार आणि यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ (यचमुवि) यांच्यामध्ये, विद्यार्थी / उमेदवार याने 'Accept' ह्या बटनावर क्लिक केल्यामुळे आपोआप अस्तित्वात आलेला आणि दोन्ही पक्षांना मान्य, कबूल आणि वैध असलेला मानण्यात येईल.

या करारनाम्यात 'उमेदवार' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आला आहे की जो यचमुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमात प्रवेश घेऊ इच्छितो आणि 'विद्यार्थी' या संज्ञेचा वापर अशा व्यक्तींसाठी करण्यात आलेला आहे, ज्या व्यक्तीने यचमुविमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षणक्रमास विहित पद्धतीचा अवलंब करून प्रवेश घेतला आहे.

उमेदवार असे मान्य व कबूल करितो की,

- १) त्याने माहितीपुस्तिका तसेच संगणक पड्यावर उपलब्ध असलेल्या मजकुराचा, माहितीचा, सूचनांचा व्यवस्थित पद्धतीने अभ्यास केला आहे आणि त्यानुसार योग्य त्या कृती केल्या आहेत.
- २) त्याने ही खात्री करून घेतलेली आहे की, त्याने निवडलेल्या शिक्षणक्रमास तो पात्र आहे आणि जर तो माहितीपुस्तिका आणि / किंवा संगणक पड्यावर उपलब्ध माहितीप्रमाणे अपात्र ठरत असेल तर त्याचा प्रवेश ताबडतोब रद्द करण्यात येईल आणि त्याने विद्यापीठात भरलेले शुल्क त्यास आंशिक किंवा पूर्ण स्वरूपात परत मिळणार नाही.
- ३) त्याने त्यास अध्ययन साहित्य (पुस्तके) कोणत्या स्वरूपात (छापील पुस्तके, इ-बुक, मोबाईल ॲप, टृकश्राव्य फिती, ध्वनिफिती सीडीवर किंवा इंटरनेटवर उपलब्ध असलेला मजकूर) उपलब्ध होणार आहे याची माहिती माहितीपुस्तिकेच्या संबंधित भागातून मिळविली आहे. आणि सदर स्वरूपात अध्ययन साहित्य उपलब्ध होणार आहे याबाबत त्याचे कोणतेही आक्षेप नाहीत आणि तो यापुढे कधीही अध्ययन साहित्य माहितीपुस्तिकेत दिलेल्या स्वरूपापेक्षा वेगळ्या स्वरूपात मिळण्याची मागणी करणार नाही.
- ४) तो यचमुवि संदर्भातील कोणतीही तक्रार किंवा इतर कोणतेही निवेदन त्यास सादर करावयाचे असल्यास अशी तक्रार किंवा निवेदन तो यचमुविमार्फत उपलब्ध असलेल्या संगणकीय प्रणालीचा (युजर आयडीचा) वापर करून करेल. अशी तक्रार किंवा निवेदन तो तक्रार किंवा निवेदनाचे उद्भवणाऱ्या कारणांच्या दिनांकाच्या तीस दिवसांच्या आत संगणकीय प्रणालीचा वापर करूनच करेल.
- ५) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, विद्यापीठाला शिक्षणक्रम राबविण्याच्या नियमांमध्ये, धोरणांमध्ये, अध्ययन साहित्यामध्ये, पाठ्यक्रमात बदल करण्याचा अधिकार आहे आणि अशा नियमांमधील धोरणांमधील, अध्ययन साहित्यामधील, पाठ्यक्रमामधील बदल त्यास बंधनकारक असतील आणि याबाबत त्याची कोणतीही तक्रार असणार नाही.
- ६) तो शिक्षणक्रमाच्या कालावधीमध्ये विद्यापीठात नोंदविलेल्या त्याच्या भ्रमणध्वनी क्रमांकात बदल करणार नाही.
- ७) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, त्याने नोंदणीच्या वेळेस विद्यापीठात सादर केलेल्या माहितीत बदल करणे (फोटोग्राफ, भ्रमणध्वनी क्रमांक, जन्मतारीख, पत्ता, इत्यादीसाठी) योग्य ते शुल्क आकारण्याचे अधिकार विद्यापीठाने राखून ठेवले आहेत.
- ८) त्यास हे मान्य व कबूल आहे की, जर विद्यापीठास शासनाकडून (शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांसंदर्भात) त्याचे शुल्क प्राप्त झाले नाही तर अशा विद्यार्थ्याना परीक्षा देण्यास मज्जाव करण्यात येईल आणि जर परीक्षा दिलेली असेल तर त्याचा निकाल तेव्हापर्यंत राखून ठेवण्यात येईल जेव्हापर्यंत त्याचे शुल्क विद्यापीठास प्राप्त होत नाही.
- ९) त्यास याचीही कल्पना आहे की, त्याच्याकडून कोणतीही असत्य, अपुरी माहिती दिली गेल्यास त्याचा प्रवेश रद्द करण्यात येईल आणि जर त्यास पदवी किंवा पदविका निर्गमित करण्यात आलेल्या असतील तर अशा प्रकारे असत्य, अपूर्ण माहिती मिळाल्याचे सिद्ध झाल्यानंतर त्याची पदवी, पदविका रद्दवातल करण्यात येईल.
- १०) तो विद्यापीठाचे संकेतस्थळ (ycmou.digitaluniversity.ac. OR ycmou.ac.in) येथे नियमितपणे भेट देईल आणि तेथे देण्यात आलेल्या शैक्षणिक किंवा प्रशासकीय स्वरूपाच्या सूचनांचे (उदाहरणार्थ, परीक्षा हॉलिंगिट डाऊनलोड करणे आणि त्याची छपाई करणे) काटेकोरपणे पालन करेल.
- ११) तो विद्यापीठाच्या शिक्षणक्रमाचा अभ्यास अपेक्षित असलेल्या परिश्रम, शिस्त, प्रामाणिकपणे करेल. तसेच आपले वर्तन विद्यापीठाचा सुयोग्य विद्यार्थ्यप्रमाणे करेल आणि अशी कोणतीही कृती करणार नाही की जी विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांस शोभणार नाही.

परिशिष्ट २ : Candidate/Student Agreement at the time of Admission

Candidate/Student Agreement at the time of Admission

This is an agreement between the student or candidate and the YCMOU which is entered into by virtue of the candidate for admission clicking on “ACCEPT” button on the online admission portal at the time of admission to a program using online admission process.

In this agreement the term “candidate” is used to mean the person who proposes to take admission to a program in YCMOU and the term “student” is used to mean a person who has been admitted to a program of the YCMOU after fulfilling all the conditions thereof.

The candidate undertakes that -

1. He has gone through the prospectus and the on-screen narrations or directions and has sincerely responded to the on-screen directions.
2. He has ensured that he is eligible to the program to which he proposes to take admission and that if it is found otherwise, (that is, if he is found not to be fulfilling the conditions of the eligibility at any time as per the rules mentioned in the prospectus or the on-line narrations) his admission will be summarily cancelled and the fees paid to the university will not be refunded in part or in full.
3. The information about the medium/mode of delivery of the Study Material (for example printed books, e-books, mobile app, audio/video material available on internet or through CD/DVD, etc) has been duly studied by me in the relevant pages of the prospectus and I have no objection to the said mode of delivery. He shall not make any demands on the methods or medium of delivery other than that mentioned in the prospectus.
4. He shall make any representations to the YCMOU by logging on as a student in respect of any activities of grievances within a period of thirty days from the date of cause of the grievances or by an email to the university at the designated e-mail address.
5. He understands that the University reserves right to make changes in the rules or syllabi or learning material or any other policy matter as a matter of urgency and that such changes in the rules, syllabi or policy matters shall be binding and applicable on him and that he shall not make objections to such changes.
6. He shall not change his mobile number as registered with the University during the time of admission to the program.
7. He understands that the University shall levy charges on changes in profiles of the student, including the photograph, mobile number, date of birth, etc.
8. He understands that in case the University does not receive the fees from the Government (in case of Scholarship or Free-ship candidates), the student may be barred from taking examinations and his results shall not be declared till such time that the fees have been received.
9. He understands that any incorrect or incomplete information given by him is liable to cancellation of his admission or withdrawal of degree or diploma awarded to him as and when the university gets to know of such supply of incomplete or incorrect information.
10. He shall visit the University’s website (ycmou.digitaluniversity.ac and ycmou.ac.in) regularly and undertake necessary steps for academic and administrative purposes as expected from him including downloading of the examination hall ticket and printing the same.
11. He shall undertake the studies of the academic program with necessary industry, discipline and honesty and conduct himself with due dignity and shall do nothing which is unbecoming of a student of the YCMOU.

परिशिष्ट ३ : गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना नियमावली

१. नाव : या योजनेचे नाव गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना असे राहील.

२. व्यापी :

- २.१ सदरची गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजना यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या एका वर्षपेक्षा अधिक कालावधीच्या सर्व शिक्षणक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना लागू राहील.
- २.२ अंध, अपंग, मूकबधिर, कर्णबधिर विद्यार्थ्यांसाठी संपूर्ण फी, मार्कांची सवलत व्यवस्थापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयान्वये देय राहील.
- २.३ आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांसाठी सदर योजना लागू असेल.

३. पात्रतेचे निकष :

- ३.१ गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी कुटुंबाच्या वार्षिक उत्पन्नाची कमाल मर्यादा रु. १,००,०००/- राहील.
- ३.२ तहसिलदाराचे मूळ उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र मागील वित्तीय वर्षाचे असावे.
- ३.३ सदर योजनेचा लाभ देताना संबंधित विद्यार्थी / विद्यार्थिनी मागील शैक्षणिक वर्षाच्या अंतिम परीक्षेत उत्तीर्ण असणे आवश्यक राहील.
- ३.४ गरीब विद्यार्थी सहाय्य योजनेसाठी विद्यार्थ्यांने मागील वर्षी योजनेचा लाभ घेतला असेल तर सदर विद्यार्थी सर्व विषयांत उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- ३.५ सदर योजनेसाठी पात्र ठरलेल्या विद्यार्थी / विद्यार्थिनीने त्याला ज्या शैक्षणिक वर्षासाठी योजनेचा लाभ मंजूर करण्यात आला तो अभ्यासक्रम त्याने / तिने यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रातून पूर्ण करणे आवश्यक आहे. अभ्यासक्रमाचे वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी संबंधित विद्यार्थ्यांचा प्रवेश कोणत्याही कारणास्तव रद्द झाल्यास विद्यापीठाने प्रदान केलेली रक्कम व प्रमाणपत्र विद्यापीठास परत करण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यार्थी, अभ्यासकेंद्र व विभागीय केंद्र यांची राहील.
- ३.६ राज्य शासन / केंद्र शासन यांच्याकडे शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी अर्ज केलेल्या विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ देय नाही.
- ३.७ रु. ३,०००/- पेक्षा कमी फी असलेल्या शिक्षणक्रमाकरिता ही योजना लागू नाही.

४. योजनेची गुणांवी निकष पद्धत :

४.१ विद्यार्थी शहरी भागातील असल्यास	१ गुण
४.२ विद्यार्थी ग्रामीण भागातील असल्यास	२ गुण
४.३ विद्यार्थी अतिदुर्गम भागातील असल्यास	३ गुण
४.४ प्रकल्पप्रस्त असल्यास	२ गुण
४.५ खेळाडू असल्यास (विभागीय / राज्य पातळी)	४ गुण
४.६ उत्पन्न मर्यादा रु. ३५०००/- पर्यंत	३ गुण
४.७ उत्पन्न मर्यादा रु. ७००००/- पर्यंत	२ गुण
४.८ उत्पन्न मर्यादा रु. १,००,०००/- पर्यंत	१ गुण

५. **अनुज्ञेय रक्कम :** अनुज्ञेय रक्कम या योजनेसाठी निश्चित केलेल्या निकषांनुसार प्राप्त गुणांच्या आधारे व शिक्षणक्रम पातळीनिहाय ठरविलेल्या रकमेच्या आधारे निश्चित केली जाईल.

५.१ पदविका शिक्षणक्रम : रु. ३,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम

५.२ पदवी शिक्षणक्रम : रु. ५,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम

५.३ पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा शिक्षणक्रम : रु. ५,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम

५.४ पदव्युत्तर पदवी शिक्षणक्रम : रु. ७,०००/- किंवा शिक्षणक्रमाचे शुल्क यापैकी जे कमी असेल ती रक्कम

५.५ गरीब विद्यार्थी साहाय्य निधी योजनेकरिता अर्थसंकल्पातील अंदाजपत्रकीय तरतूद आरक्षण विभागातर्फे त्या-त्या शैक्षणिक वर्षात करण्यात येईल.

५.६ अनुज्ञेय रकम उदाहरण दाखल तक्ता :

अ.क्र.	किमान गुण	अनुज्ञेय रकमचे प्रमाण %	डिप्लोमा	पदवी / पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा	पोस्ट ग्रॅज्युएट डिग्री
			रु. ३०००/-	रु. ५०००/-	रु. ७०००/-
१	०२	३०	रु. ९००	रु. १५००	२१००
२	३ ते ५	५०	रु. १५००	रु. २५००	३५००
३	६ च्या पुढे	१००	रु. ३०००	रु. ५०००	७०००

६ गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेअंतर्गत मदत मिळण्यासाठी अर्ज सादर करण्याची पद्धत :

- ६.१ गरीब विद्यार्थी साहाय्य निधी योजनेचा विहित नमुन्यातील अर्ज व आवश्यक सहपत्रे जोडून अभ्यासकेंद्राकडे दिलेल्या मुदतीत सादर करणे आवश्यक राहील.
- ६.२ विद्यार्थ्यने सादर केलेल्या विहित नमुन्यातील अर्जावर अभ्यासकेंद्र प्रमुख / संयोजक यांचा सही व शिक्षा असणे बंधनकारक राहील.
- ६.३ अर्जातील प्रतिज्ञापत्रावर विद्यार्थ्यांची सही व राष्ट्रीयीकृत बँकेचा तपशील म्हणजे बँकेचे नाव, शाखा, खाते क्रमांक, आय एफ एस सी (IFSC) कोड या बाबी नोंदवणे आवश्यक आहे.
- ६.४ मागील वर्षी सदर योजनेचा लाभ घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मागील वर्षाच्या गुणपत्रिकेची झेरॉक्स प्रत जोडली आहे काय ? ते मागील वर्षाच्या परीक्षेत उत्तीर्ण आहेत का ? हे अभ्यासकेंद्र प्रमुखांनी पहावे.
- ६.५ अभ्यासकेंद्रप्रमुखांनी विद्यार्थ्यांकडून अर्ज निर्धारित मुदतीत भरून घेऊन विभागीय केंद्रांकडे सादर करावेत.
- ६.६ अभ्यासकेंद्राने विभागीय केंद्रांकडे सादर केलेल्या अर्जाची छाननी वरील निकषांच्या आधारे विभागीय केंद्राने करावी. तसेच विद्यापीठाने दिलेल्या विहित नमुन्यातील माहिती Excel Sheet मध्ये Hard Copy/ Soft Copy तयार करावी.
- ६.७ शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना पूर्वीच्याच नियमाप्रमाणे गरीब विद्यार्थी साहाय्य प्रदान करण्यात येईल.
- ६.८ शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना नवीन नियमांच्या आधारे गरीब विद्यार्थी साहाय्य योजनेची रकम प्रदान करण्यात येईल.
- ६.९ प्रत्येक शैक्षणिक वर्षात दिनांक १५ ऑक्टोबरपर्यंत अभ्यासकेंद्रांनी गरीब विद्यार्थी सहाय्य योजनेचे अर्ज जमा करावेत व विभागीय केंद्रांनी दिनांक १५ नोव्हेंबरपर्यंत सदरचे अर्ज व तक्त्यातील माहिती उपकुलसचिव, आरक्षण कक्ष यांच्याकडे सादर करावी.
- ६.१० पात्र विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ मंजूर केल्याबाबतची अंतिम यादी जानेवारीमध्ये विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर जाहीर केली जाईल.

परिशिष्ट ४ : University Grants Commission Resolution (2004)

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
बहादुरशाह जाफर मार्ग
नई दिल्ली-११० ००२
UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADURSHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002

F1-52/2000(CPP-II)

5 MAY 2004

The Registrar / Director
Of all the Indian Universities
(Deemed, State, Central Universities /
Institutions of National importance)

Subject : Recognition of Degrees awarded by Open Universities.

Sir/Madam,

There are a number of open Universities in the country offering various degrees/diploma through the mode of non-formal education. **The Open Universities have been established in the country by an Act of Parliament or State Legislature in accordance with the provisions contained in Section 2(f) of University Grants Commission Act, 1956. These universities are, therefore, empowered to award degrees in terms of Section 22(1) of the UGC Act, 1956.**

A circular was earlier issued vide UGC letter N.F.1-8/92(CPP) dated February, 1992 mentioning that the Certificate, Diplomas and Degrees awarded by Indira Gandhi National Open University are to be treated equivalent to the corresponding awards of the Universities in the country.

Attention is further invited to UGC circular No.F1-25/93(CPP-II) dated 28th July, 1993 (copy enclosed) for recognition of degrees and diplomas as well as transfer of credit for courses successfully completed by students between the two types of universities so that the mobility of students from Open University stream to traditional Universities is ensured without any difficulty.

The UGC has specified the nomenclature of degrees under Section 22(3) of the UGC Act, 1956 to ensure mandatory requirements viz. minimum essential academic inputs required for awarding such degrees. A copy of Gazette Notification regarding specification of degrees issued vide No.1-52/97(CPP-II) dated 31st January 2004 is enclosed. The details are also given in UGC Web site : www.ugc.ac.in

May, I therefore request you to treat the Degrees / Diploma / Certificates awarded by the Open Universities in conformity with the UGC notification on Specification of Degrees as equivalent to the corresponding awards of the traditional Universities in the country.

Yours faithfully

**(Dr. Mrs. Pankaj Mittal)
Joint Secretary**

Encl. : As Above

Copy to :

1. The Secretary, Government of India, Ministry of Human Resource Development, Department of Secondary Education and Higher Education, Shastri Bhavan, New Delhi-110001.
2. The Secretary, All Indian Council for Technical Education, I.G. Sports Complex, Indraprastha Estate, New Delhi
3. The Secretary, Association of Indian Universities (AIU), 16, Comrade Inderjit Gupta Marg, New Delhi -110002.
4. The Secretary, National Council for Teacher Education, I.G. Stadium, I. P. Estate, New Delhi-110002.
5. The Director of Distance Education Council, IGNOU Campus, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
6. The Vice-Chancellor, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi-110068.
7. The Vice-Chancellor, Dr. B. R. Ambedkar Open University, Road, No. 46, Jubilee Hills, Hyderabad (AP)
8. The Vice-Chancellor, Nalanda Open University, West Gandhi Maidan, Patna-800001 (Bihar)
9. The Vice-Chancellor, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Shahigunj, Ahmedabad-380003 (Gujarat)
10. The Vice-Chancellor, Karnataka State Open University, Manasagangotri, Mysore-570006 (Karnataka)
11. The Vice-Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik-422222 (Maharashtra)
12. The Vice-Chancellor, Kota Open University, Vardhaman Mahaveer Open University, Kota-324010 (Rajasthan)
13. The Vice-Chancellor, Netaji Subhash Open University, Kolkata-700020 (West Bengal)
14. The Vice-Chancellor, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal-462016 (M.P.)

**(V.K. Jaiswal)
Under Secretary**

परिशिष्ट ५ : G.R. of equivalency to 10th and 12th

**यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक व
राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांची
प्रमाणपत्रे शासनसेवेसाठी समकक्ष म्हणून विचारात घेण्याबाबत**

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : आरजीडी-१५११/प्र.क्र.८९/१३,

मंत्रालय, विस्तार इमारत, मुंबई-४०००३२

दिनांक : २० मे, २०११.

वाचा

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३९८/प्र.क्र.६७/१८/१३, दिनांक १० डिसेंबर, १९९८.
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : आरजीडी-१३०५/प्र.क्र.२४/२००५/१३, दिनांक १२ डिसेंबर, २००६.

शासन निर्णय :

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक येथून प्राप्त केलेली शैक्षणिक अर्हता शासकीय सेवेतील नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत सर्वसाधारण सूचना निर्गमित करण्याचे निदेश मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधीकरण, मुंबई यांनी श्री. राजेंद्र घुणकीकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन (मूळ अर्ज क्र. ६७०/२००८) वर दिले आहेत. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१. "ज्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमात १० वी/१२ वी (माध्यमिक/उच्च माध्यमिक) परीक्षा उत्तीर्ण असणे अशी किमान अर्हता विहित केलेली असेल त्या बाबतीत, महाराष्ट्र राज्य शिक्षण मंडळाची माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण नसलेला मात्र, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठाची पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण होऊन पदवी परीक्षेचे प्रथम वर्ष उत्तीर्ण झालेला वा यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठातून पदवी धारण केलेला उमेदवार पात्र समजण्यात यावा."
२. बृहन्मुंबईतील लिपिक-टंकलेखक पदावरील नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या सेवाप्रवेश नियमातील २ (इ) मध्ये "महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मंडळाने नियंत्रित केलेली माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा आणि या परीक्षेस समकक्ष घोषित केलेल्या इतर परीक्षा अंतर्भूत असल्याचे नमूद केले आहे." तसेच, उमेदवारांकडे महाराष्ट्र राज्यातील अधिवास प्रमाणपत्र असणेही आवश्यक आहे. राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्थान, नवी दिल्ली या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण केलेल्या एका उमेदवाराने महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारणाकडे दाखल केलेल्या प्रकरणात (मूळ अर्ज क्रमांक २०४/२०१०) राज्य शासनाने लवकरात लवकर निर्णय घ्यावा, असे आदेश दिले आहेत. केंद्र शासनाने कायद्यान्वये स्थापन केलेल्या राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली (National Institution of Open Schooling, New Delhi) या विद्यालयाची माध्यमिक शालांत परीक्षा (किमान ५ विषयांसह) उत्तीर्ण केलेल्या उमेदवारांना शालेय शिक्षण विभागाने अकरावी प्रवेशसाठी पात्र ठरविले आहे. मात्र, शासन सेवेतील नियुक्तीसंदर्भात समकक्षेबाबत कोणतेही आदेश नाहीत. केंद्रिय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने सर्व राज्यांना, राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांच्यामार्फत माध्यमिक शालांत परीक्षेबाबत दिलेले प्रमाणपत्र, माध्यमिक शालांत परीक्षा अशी अर्हता असलेल्या पदांवर नियुक्तीसाठी ग्राह्य धरण्याची बाब देखील शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यावर, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.
"राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय संस्था, नवी दिल्ली यांची (मराठी व इंग्रजीसह किमान ५ विषयांसह) शालांत परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या व सदर प्रमाणपत्र (Secondary School Examination Certificate) धारण करण्याचा उमेदवारांनी, राज्य शासन सेवेमध्ये ज्या ज्या ठिकाणी माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण अशी अर्हता विहित केली असेल त्या त्या ठिकाणी शासन सेवेसाठी शालांत परीक्षा समकक्ष पात्रता आपोआप धारण केली आहे असे समजण्यात यावे."
३. त्यानुसार, सर्व नियुक्ती प्राधिकारी यांनी कार्यवाही करावी. हे आदेश या आदेशाच्या दिनांकापासून तात्काळ अंमलात येतील.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०११०५२०१३५१०८००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बा. वि. निकम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट ६ : एका पेक्षा अधिक शिक्षणक्रमांना प्रवेश

**DISTANCE EDUCATION COUNCIL
INDIRA GANDHI NATIONAL OPEN UNIVERSITY**

15983-16229

F.No.DEC/Notification/40.5.1.5/2012
Dated:01.11.2012

NOTIFICATION

Sub: Policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations - regarding.

The Distance Education Council in its 40th meeting held on 08.06.2012 has decided on the policy on pursuing two or more programmes simultaneously in various combinations. Two degree programmes cannot be allowed to be pursued simultaneously. However, a student can pursue two programmes simultaneously through distance or combination of distance and regular modes from the same or different University(ies)/ Institution(s) in various combinations, viz.,

1. One Degree and one Diploma/Post Graduate Diploma/Certificate
2. One Post Graduate Diploma and one Diploma/Certificate
3. One Diploma and one Certificate
4. Two Post Graduate Diplomas
5. Two Diplomas
6. Two Certificates

This is for information and adherence by all concerned.

(DIRECTOR)

To

VCs of all SOUs/ Heads of DEIs

**3. The Registrar
YCMOU
Dnyanagangotri, Near Gangapur Dam
Nashik-422 222,
MAHARASHTRA**

Appendix - 7 : G.R. of Equivalency and Approval of State Govt. of Maharashtra for Degree's and Diploma's of Open Universities

मुक्त विद्यापीठाच्या पदव्यांना समकक्षता व शासनमान्यता

(१) अन्य विद्यापीठांच्या पदवीशी समकक्षता

मा. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांच्या पत्र क्र. समक (उ. शि.)/१०९४/३२८६१/मवि-१, दि. ३० ऑक्टोबर १९९५ च्या पत्रानव्ये ‘केंद्रीय किंवा राज्य विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे भारतातील विद्यापीठाने दिलेली पदवी/पदविका आणि संसदेने अधिनियमाद्वारे इतर शैक्षणिक संस्था प्रस्तावित केलेल्या आहेत किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम (१९५६) मधील कलम क्र. ३ अन्वये मानीव विद्यापीठ घोषित केली आहेत अशांच्या बाबतीत पदवी किंवा पदविका मान्यता देण्याबाबतचे औपचारिक आदेश विद्यापीठाने काढण्याची आवश्यकता नाही’.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे महाराष्ट्र राज्याच्या विधिमंडळाने अधिनियमाद्वारे (कायदा क्र. २०/१९८९) स्थापन केलेले विद्यापीठ असून त्यास विद्यापीठ अनुदान आयोगाचीही मान्यता आहे. त्यामुळे या विद्यापीठाची पदवी इतर विद्यापीठांच्या पदवीशी समकक्ष आहे.

(२) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांनी त्यांचे पत्र क्र. F/S-15/89 (CPP-I) दि. ८ डिसेंबर १९९२ नुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या १९५६ च्या कायद्यातील कलम १२-बी अन्वये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठास मान्यता दिली आहे.

(३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची मान्यता

उपसचिव व परीक्षा नियंत्रक, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई यांच्या पत्र क्र. १४७७ (१७/१९९४/कक्ष) दि. १७ फेब्रुवारी १९९४ च्या पत्रातील मान्यतेसंबंधीचा मजकूर – ‘यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ हे संविधिमान्य (Statutory) असल्यामुळे आपल्या विद्यापीठाच्या पदवीधर विद्यार्थ्यांकडून आलेले अर्ज देखील इतर मान्यताप्राप्त विद्यापीठांच्या पदवीधर उमेदवारांकडून आलेल्या अर्जाप्रमाणेच आयोगाकडून विचारात घेतले जातील’

मुक्त विद्यापीठाच्या पदवी/पदविकांना महाराष्ट्र शासन मान्यता

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेली विद्यापीठे राज्य सेवेतील पदासाठी पदवी/पदविकास मान्यता
महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय : क्रमांक आरजीडी-१३९४/प्र.क्र. २१/१४/१३, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२, दिनांक ८ मार्च १९९५

वाचा : (१) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आरजीडी-१०६१/१८९६७/११४ – जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९

शासन निर्णय : महाराष्ट्र लोक सेवा आयोगाशी विचार विनियम करून उपरोक्त दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ च्या आदेशाद्वारे असा निर्णय घेण्यात आला होता की, केंद्र अथवा राज्य विधिमंडळाच्या अधिनियमाद्वारे स्थापित झालेली विद्यापीठे, संसदेच्या अधिनियमाद्वारे स्थापन झालेल्या इतर शैक्षणिक संस्था, किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ च्या अंतर्गत भाग ३ अन्वये जाहीर झालेली मानवी विद्यापीठे यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या / पदविका तसेच भारतीय वैद्यकीय मंडळ अधिनियम, १९५६ च्या परिशिष्टांमध्ये अंतर्भूत केलेल्या वैद्यकीय व संलग्न विषयामधील पदव्या यांना शासकीय महाविद्यालयातील अध्यापकीय पदे वगळता, राज्यातील सेवा व पदांवरील भरतीसाठी आपोआप मान्यता प्राप्त झाली असल्याचे समजण्यात यावे.

(२) सदर आदेशासोबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता दिलेल्या वैधानिक विद्यापीठे व संस्थांची यादी जोडण्यात आली होती. आयोग मान्यताप्राप्त विद्यापीठे व संस्था यांची अद्यायावत यादी आता या आदेशासोबत जोडण्यात आली आहे. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक आरजीडी – १०६१/१८९६७/११४/जे दिनांक २१ ऑगस्ट १९६९ मध्ये नमूद केलेल्या आणि वर परिच्छद १ मध्ये उद्धृत केलेल्या हेतूसाठी सदर सर्व विद्यापीठे/संस्था यांनी प्रदान केलेल्या पदवी/पदविकांना आपोआप मान्यता देण्यात आल्याचे समजण्यात यावे.

महाराष्ट्रे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

दा. र. राणे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- (१) राज्यपालांचे सचिव
- (२) मुख्य मंत्रांचे सचिव
- (३) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
- (४) महालेखापाल, महाराष्ट्र -१, मुंबई
- (५) महालेखापाल, महाराष्ट्र -२, मुंबई
- (६) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- (७) अभिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- (८) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई
- (९) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई
- (१०) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- (११) सर्व मंत्रालयीन शिक्षण
- (१२) मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख
- (१३) अवर सचिव, भारत सरकार, शिक्षण मंत्रालय, नवी दिल्ली
- (१४) निवड नस्ती

वाचा : महाराष्ट्र शासनाच्या उपरोक्त शासन निर्णय क्रमांक आर.जी.डी. १३९४/प्र.क्र. २१/१४/१३ मंत्रालय, मुंबई. दिनांक ८ मार्च १९९५ च्या सोबत जोडलेल्या यादीमध्ये यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांची अनुक्रमांक १४६ वर नोंद करण्यात आलेली आहे.

Appendix - 8 : Letter of Recognition from UGC

APPENDIX 1

APPENDIX 1.1 : LETTER OF RECOGNITION FROM UGC

**UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADUR SHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI-110002.**

NO. F.5-15/89 (OPP-I)

December, 1992

The Secretary
Govt. of Maharashtra
Higher and Technical
Education and Employment Deptt.
Mantralaya Annex
Bombay- 400032

**Sub : Recognition of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University,
Nashik for Central assistance under Section 12-B of the UGC Act, 1956.**

Sir,

With reference to the correspondence resting with your letter No. MOJ/ 63003 (241/92) UNI dated 11th November, 1992 on the above subject, I am to say that the University Grants Commission has agreed to declare the Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University Nashik established under Maharashtra State Act No. XX of 1989, fit to receive Central assistance for all purposes including institutional development in terms of the rules framed under Section 12-B of the UGC Act, 1956.

The receipt of the letter may please be acknowledged.

Yours faithfully,

Sd/xxx
(I J GUPTA)
JOINT SECRETARY

Copy to:-

1. The Vice - Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University, Nashik- 422005.
2. Secretary to the Govt. of India, Ministry of Human Resource Development (Dept. of Education) New Delhi.
3. The Registrar, Indira Gandhi National Open University, Maidan Garhi, New Delhi- 110068.
4. The Secretary, Association of Indian Universities, 16, Kotla Marg, New Delhi- 110002.
5. Desk Officer (Meeting) / S.O.FD-II/S.O.SU-II/S.S.O.-I, Stat, U.G.C. New Delhi.
6. All Officers /Sections, UGC New Delhi.

Sd/-
(D. D. Mehta)
SECTION OFFICER

परिशिष्ट ९ : विद्यार्थी सहायता आणि विद्यार्थी कल्याण योजना

■ विद्यार्थी सहायता

अल्प उत्पन्न गटातल्या हुशार विद्यार्थ्यांसाठी विद्यार्थी सहाय्य योजना विद्यापीठातर्फे राबविली जाते. त्यासाठी विद्यापीठाने १५ लाखांची तरतूद केली आहे. या योजनेखाली आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतलेल्या शिक्षणक्रमासाठी असलेल्या शुल्कात सवलत देण्यात येते. त्यासाठी विद्यापीठाने विहित नमुना विकसित केला असून योग्य पात्रताधारक विद्यार्थ्यांना प्रवेश शुल्कात सवलत देण्यात येते.

■ विद्यार्थी कल्याण योजना

विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी दरवर्षी क्रीडा व युवक महोत्सवांचे आयोजन करण्यात येते. तसेच विद्यार्थ्यांमधील संशोधन प्रवृत्तीला प्रोत्साहन देण्यासाठी आविष्कार ही संशोधनात्मक स्पर्धाही घेण्यात येत असते.

■ क्रीडा महोत्सव

विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना खेळाचे मैदान मिळावे म्हणून विद्यापीठाने विभागीय व विद्यापीठ पातळीवर क्रीडा स्पर्धा सुरु केल्या आहेत. यातून खेळांडूना राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडा स्पर्धेत भाग घेता येतो. मा. राज्यपालांच्या कार्यालयाकडून आयोजित केल्या जाणाऱ्या आंतरविद्यापीठीय अश्वमेथ व ए. आय. यू. च्या क्रीडास्पर्धेतही खेळांडूना भाग घेता येतो.

■ युवक महोत्सव

विद्यापीठाच्या कलावंत विद्यार्थ्यांना त्यांच्या कलागुणांचे प्रदर्शन करता यावे म्हणून विद्यापीठाने विभागीय व केंद्रीय स्तरावर युवक महोत्सव सुरु केला आहे. यात वक्तवृत्त स्पर्धा, एकांकिका, नृत्य संगीत, गायन यासारख्या स्पर्धा घेण्यात येतात. मा. राज्यपालांच्या कार्यालयाकडून आयोजित केल्या जाणाऱ्या इंद्रधनुष्य व ए.आय.यू. (भारतीय विद्यापीठ संघ) यांच्यातर्फे घेण्यात येणाऱ्या राष्ट्रीय युवक महोत्सवात कलावंत विद्यार्थ्यांना सहभाग घेता येतो.

■ आविष्कार

विद्यापीठ स्तरावरील विद्यार्थ्यांमधील संशोधन प्रवृत्तीला प्रोत्साहन देण्यासाठी मा. राज्यपाल यांच्या कार्यालयातर्फे दरवर्षी आविष्कार ही संशोधनात्मक स्पर्धा घेण्यात येते. या आंतरविद्यापीठीय संशोधन महोत्सवातही मुक्त विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना भाग घेता येतो.

■ संवाद पत्रिका

राज्यभर पसरलेल्या मुक्त विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांशी संपर्क साधण्यासाठी मुक्त विद्यापीठ संवादपत्रिका हे मासिक प्रकाशित केले जाते. विद्यार्थ्यांना उपयुक्त माहिती लेख, सूचना यांचा यात समावेश असतो. अध्ययनार्थ्यांमधील अभ्यासाची प्रेरणा व दूरशिक्षणाबाबत जागरूकता वाढविण्याचे कार्य ही पत्रिका करत असते. सदर संवाद पत्रिका वेबसाईटवर वाचण्यासाठी उपलब्ध असेल.

■ आभासी वर्ग

विद्यार्थ्यांना उपग्रहाच्या माध्यमातून शिक्षण घेणे शक्य व्हावे म्हणून विद्यापीठाने अहमदाबाद येथील भारत सरकारच्या भारतीय अंतरिक्ष अनुसंधान संस्थान (इस्पो) या संस्थेच्या मदतीने एज्युकेशन या उपग्रह वाहिनीद्वारा (सॅटेलाईट चॅनल) दूरशिक्षणाचा प्रकल्प सुरु केला आहे. या प्रकल्पांतर्गत राज्यात एकूण ४० व्हर्चुअल लन्निंग सेंटर कार्यान्वित केलेली आहेत. याद्वारे थेट संपर्कसंत्रे घेण्यात येतात.

■ राष्ट्रीय सेवा योजना

पारंपरिक विद्यापीठांप्रमाणेच मुक्त विद्यापीठाच्या १५०० विद्यार्थ्यांसाठी राष्ट्रीय सेवा योजना सुरु करण्यात आली आहे.

खालील संवर्गातील विद्यार्थ्यांना शुल्कात सवलत दिली जाते.

- (१) अंध, अपंग, मूक-बधिर, कर्णबधिर विद्यार्थी (पाहा परिशिष्ट ३)
- (२) विद्यापीठातील नियमित वेतनश्रेणीत कार्यरत सेवक व त्यांचे परिवारजन (स्वतः, पत्नी/पती, दोन पेक्षा अधिक नाही इतके अवलंबून असलेले अपत्य)
- (३) मागासवर्गीय (शासनाच्या नियमाच्या अधीन) विद्यार्थी.

वरील संवर्गातील उमेदवारांनी संपूर्ण शिक्षणक्रम शुल्क भरून प्रवेश घ्यावा. त्यानंतर विद्यापीठ / शासनाच्या नियमाप्रमाणे शुल्क सवलतीची प्रक्रिया पूर्ण करावी. विद्यापीठ / शासनाच्या नियमाप्रमाणे शुल्काचा परतावा संबंधितांना देण्यात येईल.

परिशिष्ट - १० : पोलीस शिपाई भरतीबाबत शासन निर्णय

क्र. प्रश्न/पोशि-भरती/समकक्षता- मार्गदर्शन /२०११ | ५६३२

मुंबई दि. १७/१०/२०११

संदर्भ :- शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. आरजीडी-१५११/प्र.क्र ८९/१३,
दि. २०/०५/२०११

विषय :- पोलीस शिपाई भरती - २०११
शैक्षणिक अहंतेच्या समकक्षबाबत...

| OCT 2011

पोलीस शिपाई भरतीकरिता १०वी / १२वी (माध्यमिक / उच्च माध्यमिक परीक्षा उत्तीर्ण असणे अशी किमान अहंता विहीत करण्यात आली आहे, परंतु संदर्भाधीन दि. २०/०५/२०११ च्या शासन निर्णयानुसार यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यार्थी, नाशिक व राज्यीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था, नवी दिल्ली यांची प्रमाणपत्रे शासन सेवेसाठी समकक्ष म्हणून घोषित केली आहेत.

२. पोलीस भरती करिता आलेला उमेदवार जर १०वी अनुच्छीर्ण असेल परंतु तो संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार पोलीस भरती मध्ये आवेदन अर्ज भरण्यास पात्र ठरत असेल तरीही सद्या उपलब्ध असलेल्या ऑनलाईन सिस्टम मध्ये उमेदवाराने १० वी या शैक्षणिक अहंतेमध्ये नापास नमुद केल्यास सदर सिस्टम उमेदवाराचा अर्ज रिविकारत नाही त्यामुळे तो उमेदवार पुढील आवेदन अर्ज भरु शकत नाही. याबाबत या कार्यालयास उमेदवारांच्या सदर अडथणीबाबत बहुतेक घटकांकडून/उमेदवारांकडून विचारणा करण्यात आली आहे. अशा उमेदवारांना ऑनलाईन आवेदन अर्ज भरणे शक्य व्हावे म्हणून खालील प्रमाणे मार्गदर्शन करण्यात येत आहे.

३. सदर उमेदवार वरील शासन निर्णयान्वये परीक्षेसाठी शैक्षणिक अहंतेत समकक्ष म्हणून पात्र ठरत असल्याने अशा उमेदवारांनी ऑनलाईन अर्ज भरताना शैक्षणिक अहंता या रक्कान्यात १०वी उत्तीर्ण खोद करून त्या नंतर उपलब्ध होणाऱ्या इतर या ऑप्शनवर यशवंतराव चव्हाण, मुक्त विद्यार्थी, पुर्व परीक्षा असे नमुद केल्यास ती पुढील आवेदन अर्ज भरु शकेल, तसेच १२ वी या शैक्षणिक अहंते मध्ये इतर या ऑप्शनवर यशवंतराव चव्हाण, मुक्त विद्यार्थी पदवी परीक्षेचे प्रथम वर्ष उत्तीर्ण / पदवी धारण असे नमुद करून आवेदन अर्ज भरु शकेल व सदर उमेदवार आवेदन अर्ज भरण्यापासून वंचित राहणार नाही.

४. तरी सर्व घटक प्रमुखांना कल्पित्यात येते की, जर अशा उमेदवार त्याचे घटकात आवेदन अर्ज भरणेबाबत परवानगी घेण्यास आल्यास त्याचेकडील संबंधित कागदपत्रे तपासून त्याचे कडून रितसर अर्ज घेवून त्यास वरील प्रमाणे कारवाही करण्याची परवानगी देण्यात याची.

Ques
17.10.11.
(दिलीप सावंत)

अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकरीता

प्रति,

सर्व पोलीस आयुक्ता, (लोहमार्गसह)

सर्व पोलीस अधिकारी, (लोहमार्गसह)

सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल गट क्र. १ ते १३